

Burgum | CSG Liudger
school voor vmbo, havo en vwo

**ADDENDUM FRIES
PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING
VMBO TL 3^e LEERJAAR
CSG LIUDGER BURGUM
2025-2027**

Vak: FRIES

Beproeving VMBO-TL leerjaar 3

Het vak Friese taal en cultuur doet met VMBO-TL mee aan het beproeven van de conceptexamenprogramma's Friese taal en cultuur.

Het is mogelijk dat eindtermen niet overeen komen met exameneenheden uit het examenprogramma in de huidige wet- en regelgeving.

De te beproeven eindtermen staan aangegeven met (ET).

Onderwijs- periode	Leerjaar	Toetscode	Stofomschrijving	Eindtermen	CE	Moet op SE	Mag op SE	Tijdsduur	t/h/p	Weging	Type beoordeling
TW1	3	PTA - 1	Thematoets schrijfvaardigheid – I Wat: <ul style="list-style-type: none"> • Je kunt een gewoonte beschrijven • Je kunt aangeven waar iets/iemand is • Je kunt iets/iemand beschrijven en vergelijken • Je kunt aangeven wat er in het verleden is gebeurd Leerdoel: je kunt informatieve, overtuigende en activerende teksten schrijven die voldoen aan de eisen op het gebied van spelling, interpunctie, grammatica en uiterlijke verzorging en je kunt terugvallen op eerder geleerde stof	FR/ K7 FR/ V1		FR/ K7 FR/ V1		45 minuten	t	3	cijfer 1-10

Vak: FRIES (vervolg)

Onderwijs- periode	Leerjaar	Toetscode	Stofomschrijving	Eindtermen	CE	Moet op SE	Mag op SE	Tijdsduur	t/h/p	Weging	Type beoordeling
TW2	3	PTA - 2	<p>Thematoets Fries erfgoed</p> <p>Wat: Je kunt inzicht tonen in het materiële en immateriële erfgoed van Friesland Je doet ervaringen op met Friese cultuuruitingen</p> <p>Leerdoel: je kunt kenmerken beschrijven van Friese landschapstypen, hun ontwikkeling en het belang ervan in de huidige tijd en de daarbij horende kenmerkende aspecten beschrijven van de Friese cultuur en geschiedenis. En daarbij uitleggen hoe genoemde kenmerken en aspecten doorwerken tot in het heden.</p>	<p>Huidig FR/ K1,2,3</p> <p>Nieuw ET 12 (B) ET 13 (E) ET 14 (E)</p>		FR/ K1,2,3		45 minuten	t	3	cijfer 1-10
februari	3	PTA - 3	<p>Thematoets Taalbewustzijn</p> <p>Wat: Je toont inzicht in kenmerken van de Friese taal, de positie van de Friese taal in de meertalige samenleving, taalverandering en taalvariatie in de Friese taal. En je kunt daar over vertellen en gesprekken voeren.</p> <p>Leerdoel: je kunt in eigen woorden omschrijven en vertellen wat de Friese taal voor je betekent en je kunt vertellen over de Friese taalgeschiedenis en waarom dat belangrijk is voor het Fries van vandaag de dag en welke gevolgen en ontwikkelingen dat voor het Fries heeft. Je kunt dit met andere taalsituaties vergelijken en over de eerder beschreven aspecten een mening vormen en onderbouwen.</p>	<p>Huidig FR/ K1,2,3</p> <p>Nieuw ET 6 (B) ET 7 (B) ET 8 (B) ET 9 (B)</p>		FR/ K1,2,3		45 minuten	t	3	cijfer 1-10

Vak: FRIES (vervolg)

Onderwijs- periode	Leerjaar	Toetscode	Stofomschrijving	Eindtermen	CE	Moet op SE	Mag op SE	Tijdsduur	t/h/p	Weging	Type beoordeling
TW3	3	PTA - 4	<p>Kijk- en luister- en leesvaardigheid</p> <p><i>Wat: een CITO-kijk-/luister-/leestoets Je toont begrip van de inhoud van auditieve, audiovisuele en schriftelijke Friestalige teksten.</i></p> <p><i>Leerdoel: je kunt de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang begrijpen en je kunt teksten begrijpen die gaan over alledaagse zaken, school of werk. Je kunt de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke teksten begrijpen. En conclusies trekken met betrekking tot de gebeurtenissen, het schrijfdoel, de opvattingen, de gevoelens van de auteur en tot het beoogde publiek</i></p>	Huidig FR/ K4,6,8 FR/ V2 Nieuw ET 1 (B) ET 2 (B)	FR/ K6	FR/ K4 FR/ V2	FR/ K6	100 minuten	t	3	cijfer 1-10
mei/juni	3	PTA - 5	<p>Spreekvaardigheid - presentatie/spreekbeurt</p> <p><i>Wat: een gespreksvaardigheidsoopdracht</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Je kunt iets/iemand beschrijven</i> • <i>Je kunt een presentatie geven over je dorp of stad</i> • <i>Je kunt je mening geven en uitleggen</i> <p><i>Leerdoel: je kunt onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, je persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, hobby's en de actualiteit)</i></p>	FR/ K5 FR/ V1		FR/ K5 FR/ V1		10 - 15 minuten	p	3	cijfer 1-10

Vak: FRIES (vervolg)

Onderwijs- periode	Leerjaar	Toetscode	Stofomschrijving	Eindtermen	CE	Moet op SE	Mag op SE	Tijdsduur	t/h/p	Weging	Type beoordeling
TW4	3	PTA - 6	Thematoets schrijfvaardigheid - II Wat: <ul style="list-style-type: none"> • Je kunt beschrijven hoe iets wordt gedaan • Je kunt praten over sport in je leven • Je kunt een waarschuwing of instructie maken en begrijpen • Je hanteert de juiste woordvolgorde in je schrijven Leerdoel: je kunt informatieve, overtuigende en activerende teksten schrijven, die voldoen aan de eisen op het gebied van spelling, interpunctie en uiterlijke verzorging en je kunt terugvallen op eerder geleerde stof	FR/ K7 FR/ V1		FR/ K7 FR/ V1		45 minuten	t	3	cijfer 1-10